

יום ב', ד' בטבת תשס"ז (25 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

התפיסה האמיתית והשלמה של נס חנוכה [השלמת המאמר מאתמול]

ניתן לשאול מנין לרמב"ם שעל זה נקבע חג החנוכה? וניתן לתרץ ולומר שהרמב"ם למד זאת מהברייטא המפורסמת במסכת שבת: "כשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחוס, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים" - הרמב"ם ראה שכתוב "מלכות בית חשמונאי" - סימן הוא, שמאז חזרה מלכות לישראל, וזו שלימותו של חג חנוכה. זו הסיבה שהחשמונאים יצאו להלחם. החשמונאים נלחמו על טהרת השמן, על אורם המיוחד של ישראל, שהיוונים רצו וניסו לכבות. צריך לומר שעם ישראל אינו שואף קרבות ומלחמות, ואין לו ענין בקרב ע"מ לנצח. עם ישראל יצא להלחם בהכרח ולא רק כדי להגן על עצמו. אך להכרח יש ערך עולמי. עם ישראל יכול למלא את ייעודו בעולם, כשהוא עם ריבוני, ורק אז אורו יכול להאיר באור בעל ערך לכל באי עולם.

הגמ' במסכת מגילה שדנה מדוע אין אומרים הלל בפורים, מבררת את יסוד פורים "ומה מעבדות לחירות אמרין שירה - ממיתה לחיים לא כל שכן?!", שואלת הגמ' "אי הכי הלל נמי נימא!", הגמ' עונה שלוש תשובות על השאלה, ורבה עונה:

בפסח פסקנו מהיות עבדים אך בפורים עדיין עבדים אנחנו אע"פ שנצלנו ממוות, ואין נוכל לומר "הללו עבדי ה'", כאשר אנו עבדי אדם? רק כשנשתחרר מכבלי אדם נוכל לומר זאת. אפשר למשול זאת לאדם בעל כישורים, אך הוא כלוא בצינוק, שם אינו יכול לפתח ולהראות את כישוריו. כך שעבוד לאחרים - הוא כמו המצאות האדם בצינוק.

חז"ל מבדילים במפורש בין חנוכה לפורים: כתוב "ולמה קורין את ההלל מפני שכתב 'אל ה' ויאר לנו...' , ולמה אין קורין בפורים? כתב להשמיד להרוג ולאבד [את כל חיל עם ומדינה הצרים אותם וגו'] ואין קורין אלא על מפלגה של מלכות, ומלכות של אחשורוש הייתה קיימת. לכן אין קורין אבל במלכות של יון שכילה אותה הקב"ה התחילו נותנים הימנון ושבח ואומרים לשעבר היינו עבדים לפרעה עבדים ליון ועכשיו עבדיו של הקב"ה אנו הללו עבדי ה' " [פסיקתא רבתא]. **זו היהדות בתפיסתה השלמה** - זהות של תורה ומלכות מאוחדות וזהות. המלכות היא הבסיס לגילוי המלא של התורה, ותורה מתגלה דוקא ע"י מלכות. כשעם ישראל ריבוני בארצו, **תכליתה של העצמאות הוא גילוי העצמיות**, כשהעצמאות היא המפתח לגילוי העצמיות. אור זה, התפיסה השלמה של חג החנוכה, הוא אורה של הגאולה העתידה, והוא מחנך אותנו לקראת הגאולה העתידה.

חנוכה מהווה הכנה לגאולה העתידה, אבל נתפס בתפיסה חלקית ע"י חלקים מן העם. יש חלקים בעם התופסים את **נס פך השמן**, מבלי להזכיר את המלחמה וההתמודדות עם היוונים על שחרור הארץ, ויש התופסים את **הנצחון והגבורה** ולא מזכירים את נס פך השמן וחנוכת המזבח. שתי תפיסות אלה **הן תפיסות חלקיות** של חג החנוכה. בין אלה המדברים על "כהניך הקדושים" ובין אלה המדברים על "המכבים הגבורים" כאילו הם אנשים אחרים לגמרי. סיפורו השלם של חג החנוכה מספר לנו על

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**

יום ב', ד' בטבת תשס"ז (25 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כהניך הקדושים שלחמו נגד המשעבד היווני, במטרה לחנוך את המזבח, ועל הכהנים שיצאו להלחם, כדי שהעם יגלה את החירות האמיתית (שהיא התורה). הם יצאו למלחמת "קוממיות" - **שתי קומות**, הקומה הפיזית והקומה הרוחנית.

הברכה שאנו מברכים היא "להדליק נר" ולא "נרות" - ללמדך שהכל אור אחד הוא. עומד על כך הרב קוק זצ"ל ב'עולת ראיה': "החנוכה... היא מציירת את כל המאורות שצריכים להאיר באומה, אור התורה, אור הנבואה, אור החכמה, אור הצדק, אור הגבורה, אור החסד, אור השמחה, אך בטרם הוכרה התכלית של החיים, נראים לנו כל האורות בפרטיותם כאילו הם דברים נפרדים... ולפעמים הפירודים מביאים גם סכסוכי דעות... ועיקר הברכה... כי כל המאורות בכל פרטיותם הכל הם נר אחד, על כן לא נרות נאמרו בברכה של חנוכה, כי אם נר אחד".

פתגם החודש של הרב קוק זצ"ל, המבטא את היחודיות שבחודש כסלו, הוא: "הברק האלקי שבנשמת החשמונאים נתפוצץ לניצוצות; כשיתקבצו לאבוקה אחת ישובו להתגלות". **בגלות**, נתפוצץ הברק האלקי שבנשמת החשמונאים ונעלם, כי היה קשה לתפוס את השלמות של חג החנוכה, ואת ערך הנצחון. לכן, **הודגש נס פך השמן** כאילו לא היה נצחון. ולהיפך התרחש בתקופת התחיה [כאן בארץ] - שבו דברו רק על הנצחון בהשמטת נס פך השמן. **אנו צריכים לקבץ את הניצוצות לאבוקה שלמה**, אבוקת שלמות חג החנוכה, החשובה לתפיסה האמיתית של אירועי ימינו. אותה שלמות של תורה וצבא, זהו האור שנרות החנוכה צריכים למלאנו בו.

רק מתוך חזון חנוכת המזבח אפשר לתפוס את ערכה של השיבה לארץ, המהווה את הפתיחה לטוב האמיתי ולאוושר האמיתי לכל העולם.

[ר' חיים דרוקמן - תודה לנ.ס.]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל